

www.ketab.ir

تفسیر
تفسیر قرآن کریم

سرشناسه: جوادی آملی، عبدالله، ۱۳۱۲-
 عنوان ویدیدآور: تسنیم: تفسیر قرآن کریم / مولف: آیت الله جوادی آملی؛ تحقیق و تنظیم: حجت الاسلام
 روح الله رزقی .
 مشخصات نشر: قم: اسراء، ۱۳۹۳.
 شابک: (جلد ۳۴) ۹۷۸-۹۶۴-۸۷۳۹-۹۷-۸
 (دوره) ۹۷۸-۹۶۴-۵۹۸۴-۳۷-۱
 یادداشت: پشت جلد به انگلیسی: Javadi Amoli, Tasnim: commentary of the Noble Quran.
 یادداشت: فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
 یادداشت: ج: ۳۴ چاپ اول: ۱۳۹۳.
 یادداشت: کتابنامه.
 عنوان دیگر: تفسیر قرآن کریم
 موضوع: تفاسیر شیعه - قرن ۱۴.
 رده بندی کلمه: ۵۱۳۹۲/ج۹
 رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۱۷۹
 شماره کتابخانه ملی: ۷۸-۷۹۹۴۳/م

بخش پژوهشی قرآن و عترت

گروه تفسیر ترتیبی

- کتاب: تسنیم * تفسیر قرآن کریم، جلد سی و چهارم
- مؤلف: آیت الله جوادی آملی (دام الله تعالى)
- تحقیق و تنظیم: حجت الاسلام روح الله رزقی
- ویرایش و مقابله علمی: حجج اسلام سعید بندعلی و ولی الله کاظمی
- تنظیم نهایی: حجج اسلام حسن واعظ محمدی، علی اسلامی و حسین شفیعی
- ناشر: مرکز نشر اسراء
- حروف نگاری و صفحه آرایی: پژوهشگاه علوم و حیاتی معارج
- چاپخانه: مرکز چاپ اسراء
- نوبت چاپ: اول
- سال نشر: زمستان ۱۳۹۳ ه. ش
- شابک (دوره): ۹۷۸-۹۶۴-۵۹۸۴-۳۷-۱
- شابک (جلد ۳۴): ۹۷۸-۹۶۴-۸۷۳۹-۹۷-۸
- تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

همه حقوق طبع محفوظ است

آدرس: قم، بلوار ۷۵ متری عمار یاسر، نبش خیابان قدوسی، بنیاد بین المللی علوم و حیاتی اسراء

تلفن: ۳۷۷۶۵۳۵۶ - ۳۷۷۶۵۳۵۷

سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۱۱۸۲

پست الکترونیک: nashr@esraprint.com

<http://nashr.esra.ir>

فهرست موضوعات

آیه ۳۸

۲۷	گزیده تفسیر
۲۸	تفسیر
۲۸	مفردات
۲۹	تناسب آیات
۲۹	دستور بسیج برای دفاع از اسلام
۳۰	دو بسیج و نفر
۳۱	دستور دهنده به نفر
۳۲	توبیخ مؤمنان متشاقل
۳۴	مراد از ﴿الْأَرْض﴾ و تشاقل به آن
۳۵	دو دلیل برای لزوم نفر
۳۸	معنای «مِنْ» در ﴿وَمِنَ الْآخِرَةِ﴾
۳۹	بحث روایی
۳۹	۱. شأن نزول
۴۰	۲. استقامت و ایثار ابوذر رضی الله عنه در راه نفر به سوی تبوک

آیه ۳۹

۴۲	گزیده تفسیر
----	-------------

- تفسیر..... ۴۲
 عقوبت ترك نَقَر..... ۴۲
 مراد از ﴿عَبْرُكُمْ﴾..... ۴۴
 ناتوانی متخلفان از زیان رساندن به دین الهی..... ۴۵
 تعلیل محتوای آیه..... ۴۶

آیه ۴۰

- گزیده تفسیر..... ۴۸
 تفسیر..... ۴۹
 مفردات..... ۴۹
 وعده نصرت قطعی..... ۵۰
 حذف جواب شرط..... ۵۱
 نصرت دین الهی..... ۵۲
 هنگامه‌های نصرت الهی به پیامبر ﷺ..... ۵۳
 مراد از اخراج پیامبر ﷺ..... ۵۴
 دلالت نداشتن عنوان «صاحب» بر فضیلت..... ۵۵
 دلداری پیامبر ﷺ به همراهش در غار..... ۵۶
 راز اکتفا به نهی از حزن..... ۶۰
 معیت خاص خدا با پیغمبر ﷺ..... ۶۱
 نصرت روحانی و جسمانی..... ۶۳
 ضرورت ارجاع همه ضمیرهای مفرد آیه به پیامبر ﷺ..... ۶۵
 انزال سکینت در وحی انگیزه‌ای..... ۶۶
 امنیت و آرامش صادق پیغمبر ﷺ..... ۶۸
 سنت الهی پایین قرار دادن کلمه کافران..... ۷۰
 اعتلای کلمه الله..... ۷۱
 توهم نصب «کَلِمَة» و رد آن..... ۷۳
 تأکید بر اهمیت «کلمه الله»..... ۷۵
 برتری همیشگی حق..... ۷۶

۷۷	ضمانت محتوای آیه.....
۷۸	اشارات و لطایف.....
۷۸	۱. چگونگی معیت الهی.....
۸۱	۲. حفظ وحدت اسلامی با رعایت ادب احتجاج.....
۸۲	بحث روایی.....
۸۲	۱. نقض استدلال و ادعای مدعیان خلافت ابوبکر.....
۸۳	۲. اختصاص «سکینه» به رسول خدا ﷺ.....
۸۴	۳. اِئتسای امیر مؤمنان علی علیه السلام به پیامبر ﷺ در رفتار با مخالفان.....

آیه ۴۱

۸۷	گزیده تفسیر.....
۸۸	تفسیر.....
۸۸	مفردات.....
۸۸	تناسب آیات.....
۸۹	فرمان بسیج عمومی برای حضور در جهاد.....
۹۰	معنای خفاف و ثقال.....
۹۱	راز تقدیم مال بر جان.....
۹۲	منابع تأمین هزینه جهاد.....
۹۳	شمول عنوان ﴿فی سبیل الله﴾.....
۹۴	معنای خیر.....
۹۵	لازم خردمندی.....
۹۶	اشارات و لطایف.....
۹۶	۱. اهمیت حضور آگاهانه همه در نفر و جهاد.....
۹۸	۲. نفر فرهنگی و نظامی و ملاک برتری هر يك.....
۹۹	۳. مشورت بردار نبودن اصل نفر.....
۱۰۰	بحث روایی.....
۱۰۰	۱. وجوب شرکت در نفر.....
۱۰۰	۲. معنای خفاف و ثقال.....

آیه ۴۲

- گزیده تفسیر ۱۰۱
- تفسیر ۱۰۲
- مفردات ۱۰۲
- تناسب آیات ۱۰۳
- علت تفاؤل منافقان در جنگ تبوک ۱۰۴
- سوگند دروغ منافقان ۱۰۶
- مراد از استطاعت ۱۰۹
- اعجاز بودن آیه ۱۱۰
- پیامد سوگند دروغ ۱۱۰
- کذب خبری و مخبری منافقان ۱۱۱
- بحث روایی ۱۱۲
۱. شأن نزول ۱۱۲
۲. معنای «عَرَضَ قَرِيبَ» ۱۱۳
۳. مراد از شُقَّة ۱۱۳
۴. استطاعت منافقان بر نفر ۱۱۴

آیه ۴۳

- گزیده تفسیر ۱۱۵
- تفسیر ۱۱۶
- تبیین فضای آیه ۱۱۶
- دلجویی از پیامبر ﷺ ۱۱۸
- مطابقت اذن پیامبر ﷺ با واقع و حق ۱۲۰
- مطابقت اذن پیامبر ﷺ با وظیفه و مقام ظاهری آن حضرت ۱۲۳
- صدور اذن پیامبر ﷺ پس از اذن و تأیید الهی ۱۲۷
- مخاطب عتاب ﴿لَمْ أَذْنِ لَهُمْ﴾ ۱۳۰
- بی ادبی به ساحت قدسی پیامبر ﷺ و پاسخ آن ۱۳۴



۱۳۸.....	بطلان تنظیم عتاب آیه مورد بحث به آیه سورة «انفال»
۱۳۹.....	راز توجه خطاب ظاهری آیه به پیامبر ﷺ
۱۴۰.....	استیذان برای قعود نه خروج
۱۴۲.....	معنای «حَتَّى»
۱۴۴.....	تفاوت دو تعبیر
۱۴۵.....	اشارات و لطایف
۱۴۵.....	۱. ترفند منافقان در رویارویی با نظام اسلامی
۱۴۸.....	۲. راز فراز و فرود و طرح مراتب متنوع در تفسیر برخی آیات
۱۴۹.....	بحث روایی
۱۴۹.....	مخاطب عتاب آیه

آیات ۴۴ و ۴۵

۱۵۲.....	گزیده تفسیر
۱۵۳.....	تفسیر
۱۵۳.....	تناسب آیات
۱۵۴.....	اذن نخواستن مؤمنان برای شرکت در جهاد
۱۵۵.....	تقوای سیاسی و نظامی مؤمنان
۱۵۶.....	راز اذن نگرفتن مؤمنان برای امثال امر تفر
۱۵۸.....	استیذان منافقان برای تخلف از جنگ
۱۵۸.....	راز استیذان نامؤمنان
۱۵۹.....	حرکت منافقان در مدار بسته شك و تردید
۱۶۱.....	کفر بودن ریب قلبی و تردید عملی
۱۶۲.....	بحث روایی
۱۶۲.....	خطر تردد در ریب

آیه ۴۶

۱۶۴.....	گزیده تفسیر
۱۶۵.....	تفسیر

تفسیر
تسنیم

- مفردات ۱۶۵
- تناسب آیات ۱۶۵
- گواه عدم عزم منافقان برای حضور در جنگ ۱۶۶
- کراهت تکوینی خدای سبحان از حضور منافقان در نبرد ۱۶۸
- عدم دلالت ﴿كَرِهَ اللَّهُ انِيعَهُمْ﴾ بر استیذان منافقان برای رفتن به جهاد ۱۷۲
- تحقیر منافقان با تنظیر آنان به قاعدان ۱۷۳
- اشارات و لطایف ۱۷۴
۱. نزاع اشاعره و معتزله درباره معنای ﴿كَرِهَ اللَّهُ﴾ ۱۷۴
۲. مصادیق قاعدان و ثواب و عقاب آنان ۱۷۵
- بحث روایی ۱۷۶
۱. تطبیق مصادیقی ﴿عُدَّةٌ﴾ ۱۷۶
۲. عمومیت مفاد آیه ۱۷۷

آیات ۴۷ و ۴۸

- گزیده تفسیر ۱۷۸
- تفسیر ۱۷۹
- مفردات ۱۷۹
- تناسب آیات ۱۸۰
- راز سلب توفیق منافقان از حضور در صحنه جهاد ۱۸۰
- توطئه‌های منافقان ۱۸۱
- ظلم منافقان ۱۸۳
- فتنه‌گری منافقان در جنگ‌های گذشته ۱۸۴
- هدف اصلی منافقان ۱۸۵
- اشارات و لطایف ۱۸۵
۱. دو چهره بودن منافقان در مسائل گوناگون ۱۸۵
۲. برخی راه‌های مقابله با فتنه‌ها ۱۸۹
- بحث روایی ۱۹۰
- شان نزول ۱۹۰

آیه ۴۹

گزیده تفسیر.....	۱۹۲
تفسیر.....	۱۹۳
مفردات.....	۱۹۳
تناسب آیات.....	۱۹۳
بهبانۀ دیگر منافقان برای فرار از جنگ.....	۱۹۳
مراد از «فتنه» در کلام منافقان.....	۱۹۵
تجسم سقوط در فتنه در محاط بودن به دوزخ.....	۱۹۵
احاطه جهنم بر منافقان.....	۱۹۶
احاطه فعلی جهنم بر کافران.....	۱۹۶
بحث روایی.....	۲۰۰
شان نزول.....	۲۰۰

آیات ۵۰ و ۵۱ و ۵۲

گزیده تفسیر.....	۲۰۲
تفسیر.....	۲۰۴
مفردات.....	۲۰۴
تناسب آیات.....	۲۰۴
افشای اسرار و باطن پلید منافقان.....	۲۰۵
اتکای منافقان به تدبیر و انکار تقدیر.....	۲۰۷
بی اثر بودن تدبیر انسان در برابر تقدیر الهی.....	۲۰۸
خیر بودن تقدیر الهی برای مؤمنان.....	۲۱۱
ولایت خاص خدا بر مؤمنان.....	۲۱۳
ضرورت توکل و معنای آن.....	۲۱۳
خیر بودن پیروزی و شهادت برای مؤمنان.....	۲۱۵
نزول عذاب و مصیبت برای منافقان.....	۲۱۶
راههای پیش روی مؤمنان و منافقان.....	۲۱۹

- تفاوت انتظار مؤمنان و منافقان ۲۱۹
- اشارات و لطایف ۲۲۱
۱. اثر باور به قضا و قدر الهی و توکل در زندگی انسان ۲۲۱
۲. اثر اراده و اختیار انسان در قضا و قدر و توکل ۲۲۲
۳. برهان بر لزوم توکل و ترغیب به آن ۲۲۴
۴. نعمت بودن مرگ برای مؤمن و کافر ۲۲۶
- بحث روایی ۲۲۶
۱. شأن نزول ۲۲۶
۲. ربوبیت نظام‌مند الهی ۲۲۷
۳. مصداق «حسنه» در «احادی الحسنین» ۲۲۷

آیات ۵۳ و ۵۴ و ۵۵

- گزیده تفسیر ۲۲۹
- تفسیر ۲۳۰
- مفردات ۲۳۰
- تناسب آیات ۲۳۱
- علت بطلان انفاق مالی منافقان ۲۳۲
- کلامی یا فقهی بودن حکم آیه ۲۳۵
- مهم‌ترین دلیل پذیرفته نشدن عمل منافق ۲۳۵
- کسالت منافقان در نماز و کراهت آنان در انفاق ۲۳۸
- تعلیم امت اسلامی و تهدید منافقان ۲۳۹
- دلیل سودمند نبودن اموال منافقان برای آنان ۲۴۱
- عذاب ناگسستنی منافقان در دنیا، برزخ و دوزخ ۲۴۳
- راز تقدّم مال بر فرزند ۲۴۴
- مرگ کافران منافقان ۲۴۴
- اشارات و لطایف ۲۴۶
۱. راز تکرار يك موضوع در قرآن ۲۴۶
۲. هدف منافقان از انفاق مالی ۲۴۷

۳. قبول و تقبل از حیث عمل و عامل ۲۴۸
۴. نقد استدلال فخر رازی به آیه بر مکلف بودن کافر محض ۲۴۹
- بحث روایی** ۲۵۰
۱. شأن نزول ۲۵۰
۲. پاداش دنیایی برای کارهای خیر کافر ۲۵۰
۳. پایه پویایی و مانایی عمل ۲۵۱
۴. تطبیق آیه ۲۵۱
۵. نهی از نگرستن به بالا دست در زخارف دنیایی ۲۵۲

آیات ۵۶ و ۵۷

- گزیده تفسیر** ۲۵۴
- تفسیر** ۲۵۵
- مفردات ۲۵۵
- تناسب آیات ۲۵۷
- بهره‌گیری بد منافقان از سوگند ۲۵۷
- کذب متراکم و مرکب ۲۶۰
- ناشدنی بودن وفاق با منافق ۲۶۱
- خاستگاه سوگند دروغ منافقان ۲۶۱
- فرار منافقان و گریزگاه آنان به هنگام خطر ۲۶۲
- بحث روایی** ۲۶۴
- مراد از ﴿مُدْخَلًا﴾ ۲۶۴

آیات ۵۸ و ۵۹

- گزیده تفسیر** ۲۶۵
- تفسیر** ۲۶۶
- مفردات ۲۶۶
- عیبجویی آشکار منافقان ۲۶۷
- رضای زودگذر و خشم فوری و ادامه‌دار منافقان ۲۶۸

- بازگشت به توحید، تنها راه نجات منافقان ۲۶۸
- مجرای فیض الهی بودن پیامبر صلی الله علیه و آله ۲۷۰
- متعلق رغبت موحد ناب ۲۷۲
- اشارات و لطایف ۲۷۳
۱. راه درمان برخی انحراف‌های معرفتی و اخلاقی ۲۷۳
۲. بازگشت هر نعمتی به فیض و فضل الهی ۲۷۶
- بحث روایی ۲۷۸
۱. شأن نزول ۲۷۸
۲. تطبیق آیه یکم بر بیش از دو سوم مردم ۲۸۰

آیه ۶۰

- گزیده تفسیر ۲۸۱
- تفسیر ۲۸۳
- مفردات ۲۸۳
- تناسب آیات ۲۸۵
- اهمیت موضوع توزیع صدقات ۲۸۵
- رهنمود حصر «إِنَّمَا» ۲۸۶
- مراد از «صدقات» ۲۸۷
- فقیر و مسکین ۲۸۸
- معیار و مدار فقر و مسکنت ۲۸۹
- معنای لام در «لِلْفُقَرَاءِ» ۲۹۰
- تعلق زکات به مأموران گردآوری آن ۲۹۱
- علت استعمال کلمه «الْعَمَلِينَ» با «علی» ۲۹۲
- صورت‌های مختلف گردآوری زکات ۲۹۳
- مصرف «تألیف قلوب» ۲۹۴
- مصرف زکات در آزاد کردن بندگان ۲۹۶
- جواز مصرف زکات برای آزادی اسیران جنگی ۲۹۷
- مصرف زکات در ادای قرض بدهکاران ۲۹۸



۲۹۹.....	مصادیق «فی سبیل الله» در مصرف زکات
۳۰۳.....	اختصاص نداشتن سهم «فی سبیل الله» به جهاد
۳۰۳.....	تعلق زکات به «ابن السبیل»
۳۰۶.....	فريضه بودن اصناف هشت گانه صدقات
۳۰۷.....	راز اسمای حسناى پایان آیه
۳۰۷.....	مصارف هشت گانه و ترتیب فقهی
۳۰۹.....	تقسیم اصناف صدقات به حقیقی و حقوقی
۳۱۱.....	اشارات و لطایف
۳۱۱.....	۱. حکمت حکم وجوب زکات
۳۱۴.....	۲. راز تعیین مصارف هشت گانه زکات در قرآن
۳۱۶.....	۳. شبهه تثبیت فقر در اسلام با مسئله زکات
۳۱۸.....	۴. بطلان توهم نسخ سهم «مؤلفه قلوبهم»
۳۲۱.....	۵. کراهت قرض
۳۲۲.....	۶. بررسی تعلق زکات به پول رایج و نقد آن
۳۲۵.....	۷. حکم پرداخت صدقات واجب به پیامبر ﷺ و ذی القربى
۳۲۶.....	۸. جواز دستگردان زکات با اذن ولی مسلمانان
۳۲۷.....	۹. سهم زکات در اداره حوزه‌های علمی
۳۲۸.....	۱۰. برخی از احکام فقهی زکات واجب مال
۳۲۹.....	بحث روایی
۳۲۹.....	۱. شأن نزول
۳۳۰.....	۲. تفاوت فقیر و مسکین
۳۳۱.....	۳. عاملان زکات و پاداش آنان
۳۳۲.....	۴. مصداقی از «المؤلفه قلوبهم»
۳۳۳.....	۵. مصرف زکات برای بردگان و بدهکاران
۳۳۴.....	۶. مصداق «سبیل الله»
۳۳۵.....	۷. مصداقی از «ابن السبیل»
۳۳۵.....	۸. شروط دریافت و مصرف زکات
۳۳۷.....	۹. اشتراط اعتقاد به امامت و ولایت اهل بیت علیهم السلام در گیرنده زکات
۳۳۸.....	۱۰. حرمت صدقات واجب بر بنی هاشم

آیه ۶۱

- ۳۴۳.....گزیده تفسیر
- ۳۴۴.....تفسیر
- ۳۴۴.....مفردات
- ۳۴۵.....تناسب آیات
- ۳۴۶.....آزار زبانی و بدگویی منافقان
- ۳۴۷.....اهانت به شخصیت حقوقی پیامبر ﷺ
- ۳۵۰.....گوش خیر بودن پیامبر ﷺ
- ۳۵۲.....معیار قبول و نکول پیامبر ﷺ
- ۳۵۵.....آمیختگی سنت و سیرت پیامبر ﷺ با تبشیر و انذار
- ۳۵۶.....اشارات و لطایف
- ۳۵۶.....۱. حکم ایذای پیامبر ﷺ پس از رحلت
- ۳۵۹.....۲. راز گوش خیر بودن پیامبر ﷺ برای منافقان
- ۳۶۱.....بحث روایی
- ۳۶۱.....۱. شأن نزول
- ۳۶۲.....۲. مراد از ایمان و معنای تصدیق مؤمنان
- ۳۶۳.....۳. لزوم تصدیق شهادت مؤمنان

آیات ۶۲ و ۶۳

- ۳۶۶.....گزیده تفسیر
- ۳۶۷.....تفسیر
- ۳۶۷.....مفردات
- ۳۶۸.....تناسب آیات
- ۳۶۸.....سوگند دروغ، سنت سیئه منافقان
- ۳۶۹.....پرده‌برداری از سوگند منافقان
- ۳۷۱.....ابطال سخن منافقان و هشدار ضمنی به مؤمنان

۳۷۲.....	سه نکته.....
۳۷۴.....	اختلاف آرا دربارهٔ مفرد بودن ضمیر در ﴿يُرْضَوْهُ﴾.....
۳۷۸.....	تهدید منافقان به کیفر جدایی از مرز دین.....
۳۷۹.....	دو کیفر در برابر دو گناه.....
۳۸۰.....	اشارات و لطایف.....
۳۸۰.....	تأمین رضای مردم تنها در پرتو تحصیل رضای الهی.....
۳۸۶.....	بحث روایی.....
۳۸۶.....	شان نزول.....

آیه ۶۴

۳۸۷.....	گزیدهٔ تفسیر.....
۳۸۸.....	تفسیر.....
۳۸۸.....	مفردات.....
۳۸۸.....	تناسب آیات.....
۳۸۸.....	حذر و هراس جدی منافقان از افشای راز.....
۳۹۰.....	مراد از «تنیئه» درون منافقان.....
۳۹۲.....	افشاگری فوری توطئه منافقان.....
۳۹۳.....	تهدیدی بودن امر ﴿اسْتَهِزَّوْا﴾.....
۳۹۶.....	بررسی و نقد اشکال و پاسخ‌های آیه از سوی علامه طباطبائی رحمه الله.....
۳۹۶.....	اشکال یکم و پاسخ‌های آن.....
۴۰۰.....	اشکال دوم و پاسخ‌های آن.....
۴۰۵.....	اشکال سوم و پاسخ‌های آن.....
۴۰۷.....	اشکال چهارم و پاسخ‌های آن.....
۴۰۸.....	اشارات و لطایف.....
۴۰۸.....	۱. هدف اصلی و کارهای فرعی منافقان.....
۴۰۹.....	۲. خاستگاه نفاق.....
۴۱۰.....	۳. راز اصرار قرآن بر افشای اوصاف و اسرار منافقان.....

آیه ۶۵

- ۴۱۱.....گزیده تفسیر
- ۴۱۲.....تفسیر
- ۴۱۲.....مفردات
- ۴۱۲.....تناسب آیات
- ۴۱۳.....افشای توطئه نور پیاپی
- ۴۱۴.....بازیگری منافقان با دین الهی
- ۴۱۵.....مخاطب آیه
- ۴۱۶.....خوض و لعب پیشگی منافقان
- ۴۱۸.....محور اصلی استهزای منافقان
- ۴۲۱.....اشارات و لطایف
- ۴۲۱.....بازی منافقان با سرنوشت خویش
- ۴۲۳.....بحث روایی
- ۴۲۳.....شان نزول

آیه ۶۶

- ۴۲۷.....گزیده تفسیر
- ۴۲۸.....تفسیر
- ۴۲۸.....مفردات
- ۴۲۹.....تناسب آیات
- ۴۲۹.....پاسخ الهی در اعتذار دروغین منافقان
- ۴۳۰.....مراد از ایمان منسوب به منافقان
- ۴۳۱.....عذر بدتر از گناه
- ۴۳۲.....تعذیب دنیایی و آخرتی منافقان
- ۴۳۴.....سه نکته
- ۴۳۵.....بحث روایی
- ۴۳۵.....تطبیق مصداقی آیه

آیه ۶۷



۴۳۷.....	گزیده تفسیر
۴۳۸.....	تفسیر
۴۳۸.....	مفردات
۴۳۸.....	تناسب آیات
۴۳۹.....	راز ذکر نام «منافقات» در کنار منافقان
۴۴۰.....	شباهت رفتاری و گفتاری منافقان
۴۴۱.....	دوستی دروغین منافقان با یکدیگر
۴۴۵.....	ویژگی های رفتاری منفی منافقان
۴۴۶.....	قبض ید منافقان در همه امور
۴۴۷.....	وارونگی رفتار منافقان
۴۴۹.....	خاستگاه رذایل اخلاقی منافقان
۴۵۱.....	مراد از نسیان منافقان و نسیان خدا نسبت به آنان
۴۵۵.....	محال بودن اسناد نسیان به خدا
۴۵۵.....	دو کیفر فراموش کردن خدا
۴۵۷.....	چند نکته درباره جمله پایانی آیه
۴۵۸.....	اشارات و لطایف
۴۵۸.....	نکاتی درباره منافقان
۴۶۰.....	بحث روایی
۴۶۰.....	مراد از ﴿تَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ﴾

آیه ۶۸

۴۶۲.....	گزیده تفسیر
۴۶۳.....	تفسیر
۴۶۳.....	مفردات
۴۶۳.....	تناسب آیات
۴۶۳.....	وعده عذاب جهنم به کافران و منافقان

- ۴۶۴..... جایگاه منافقان و کافران در جهنم
 ۴۶۵..... بس بودن جهنم برای منافقان
 ۴۶۷..... جاودانگی منافقان در جهنم
 ۴۶۹..... عذاب‌های سه گانه
 ۴۷۰..... کلام المنار در معنای ﴿عَذَابٌ مُّقِیمٌ﴾

آیه ۶۹

- ۴۷۲..... گزیده تفسیر
 ۴۷۳..... تفسیر
 ۴۷۳..... مفردات
 ۴۷۳..... تناسب آیات
 ۴۷۴..... تهدید منافقان به سرنوشت شوم پیشینیان
 ۴۷۸..... راز تکرار ذکر استمئاع تبهکاران پیشین
 ۴۷۹..... حبط اعمال کافران و منافقان
 ۴۸۰..... راز خسران منافقان
 ۴۸۱..... بحث روایی
 ۴۸۱..... ۱. سنت جاری الهی
 ۴۸۲..... ۲. ترس از تکرار فرجام بد پیشینیان

آیه ۷۰

- ۴۸۳..... گزیده تفسیر
 ۴۸۴..... تفسیر
 ۴۸۴..... مفردات
 ۴۸۴..... تناسب آیات
 ۴۸۵..... سنت تبدیل ناپذیر الهی در تعذیب کافران و منافقان
 ۴۸۹..... اشارات و لطایف
 ۴۸۹..... محکوم نبودن خدا به چیزی
 ۴۹۰..... بحث روایی
 ۴۹۰..... شناسایی «مؤتفکات»

آیه ۷۱



۴۹۲.....	گزیده تفسیر
۴۹۳.....	تفسیر
۴۹۳.....	مفردات
۴۹۴.....	تناسب آیات
۴۹۴.....	ستایش از مؤمنان در برابر نکوهیدن منافقان
۴۹۵.....	تفاوت مؤمنان با منافقان در ولأء
۴۹۷.....	اطلاق «ولأء» درباره کافران و منافقان در قرآن
۵۰۰.....	شرح ولأء متقابل و دوستی راستین مؤمنان
۵۰۲.....	پاداش مؤمنان
۵۰۴.....	حکمت در علم و اراده و عزت در عمل
۵۰۵.....	اشارات و لطایف
۵۰۵.....	۱. توحید، ستون وحدت و ولأء متقابل مؤمنان
۵۰۷.....	۲. وجوب عقلی امر به معروف و نهی از منکر
۵۰۸.....	۳. وجوب کفایی و عینی امر به معروف و نهی از منکر
۵۰۹.....	۴. تفاوت امر به معروف و نهی از منکر با موعظه و ارشاد
۵۱۱.....	۵. مراحل نهی از منکر و تفاوت آن با احکام قضایی
۵۱۲.....	بحث روایی
۵۱۲.....	محرمیت اجتماعی

آیه ۷۲

۵۱۴.....	گزیده تفسیر
۵۱۵.....	تفسیر
۵۱۵.....	مفردات
۵۱۶.....	تناسب آیات
۵۱۶.....	وعده جنات متعدد به مؤمنان
۵۱۸.....	گونه‌های مردم در آخرت

جایگاه منافقان و کافران در جهنم.....
 بس بودن جهنم برای منافقان.....
 جاودانگی منافقان در جهنم.....
 عذاب های سه گانه.....
 کلام المنار در معنای ﴿عَذَابٌ مُّقِيمٌ﴾.....

آیه ۷۱

گزیده تفسیر.....

تفسیر.....

مفردات.....

تناسب آیات.....

تهدید منافقان به سرنوشت.....

راز تکرار ذکر استمتاع تبه.....

حبط اعمال کافران و منافقان.....

راز خسران منافقان ..

بحث روایی.....

۱. سنت جاری.....

۲. ترس از تنه.....

۵۰۸.....

۵۰۹.....

۵۱۰.....

۵۱۱.....

گزیده تا.....

آیه ۷۴

گزیده تفسیر..... ۵۴۷.....

تفسیر..... ۵۴۹.....

.....

مفردات.....	۵۴۹
تناسب آیات.....	۵۴۹
افشاگری خدا از کلام و کار کفرآمیز منافقان.....	۵۴۹
قدرشناسی و انتقام ناجوانمردانه منافقان.....	۵۵۳
پیامبر ﷺ مظهر و مجرای اغنای الهی.....	۵۵۷
تبشیر و انذار منافقان.....	۵۵۹
نفی ولایت و نصرت برای منافقان.....	۵۶۱
اشارات و لطایف.....	۵۶۲
۱. نزهت ذات اقدس الهی از وحدت عددی.....	۵۶۲
۲. اشکال بر مفاد آیه «مجادله» و پاسخ آن.....	۵۷۲
بحث روایی.....	۵۷۳
شان نزول.....	۵۷۳

آیات ۷۵ و ۷۶

گزیده تفسیر.....	۵۸۳
تفسیر.....	۵۸۳
مفردات.....	۵۸۳
نفاق مالی منافقان.....	۵۸۴
اشارات و لطایف.....	۵۸۶
۱. اسلام در حال فقر و کفر در بی‌نیازی.....	۵۸۶
۲. توجیه نادرست عمل عثمان در قبول زکات ثعلبه.....	۵۸۷
بحث روایی.....	۵۹۰
شان نزول.....	۵۹۰

آیات ۷۷ و ۷۸

گزیده تفسیر.....	۵۹۴
تفسیر.....	۵۹۵
مفردات.....	۵۹۵



- ۵۹۵..... پیدایی نفاق جدید در قلب منافق
- ۵۹۸..... مرجع ضمیر ﴿يَلْقَوْنَهُ﴾
- ۵۹۹..... خاستگاه نفاق مزمن منافقان
- ۶۰۰..... آگاهی خدا از سر و نجوای منافقان
- ۶۰۱..... غیب و شهادت درباره خدا
- ۶۰۲..... اشارات و لطایف
- ۶۰۲..... عدم اتصاف مؤمنان به نفاق اعتقادی بر اثر ابتلا به برخی خصال منافقان
- ۶۰۶..... بحث روایی
- ۶۰۶..... ۱. مراد از «لقاء الله» در ﴿يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ﴾
- ۶۰۶..... ۲. نشانه‌های نفاق و اهمیت صدق حدیث و وفا به عهد

فهرست‌ها

- ۶۱۱..... فهرست آیات
- ۶۳۹..... فهرست روایات
- ۶۴۷..... فهرست اشعار
- ۶۴۹..... فهرست اعلام
- ۶۵۷..... فهرست کتب
- ۶۶۳..... فهرست منابع